

70 LET TRADICIJE TELESNOKULTURNE DEJAVNOSTI V GORENJI VASI

Sokol Gorenja vas – Poljane (1921–1941)

TVD Partizan Gorenja vas (1951–1991)*

Verjetno se boste strinjali z menoj, da obdobja 70 let ni mogoče odpraviti z nekaj besedami, ker se zavedamo pomena, ki ga je za Gorenjo vas in za ta del Poljsanske doline imela ustanovitev telesnokulturnega društva ter ohranitev te tradicije do današnjega časa.

Zato je prav, da se nekoliko sprehodimo po preteklosti in obudimo spomine.

V času po 1. svetovni vojni je tudi Poljansko dolino doseglo sokolsko gibanje, ki je prineslo tudi ustanovitev društva Sokol Gorenja vas – Poljane v letu 1921. Sokolska društva so poleg telovadbe gojila tudi kulturno dejavnost. Tako je bilo tudi v Gorenji vasi, kjer so se z dograditvijo sokolskega doma v letu 1923 bistveno spremenili pogoji za društveno delo. V predvojnem obdobju je bilo težišče telesne kulture na prostih vajah in telovadnih vajah na orodju, sicer pa so se člani lahko predstavili in izkazali na številnih nastopih, zletih in telovadnih akademijah.

Druga svetovna vojna je za nekaj časa zavrla tako telovadno kot kulturno udejstvovanje. Nekaj članov tudi ni dočakalo konca vojne.

Po letu 1947 sta v kraju začeli oživljati telesnovzgojna in kulturna dejavnost. Na tradiciji predvojnega Sokola je bilo leta 1951 ustanovljeno telesnovzgojno društvo Partizan, področje kulture pa se je izločilo in se organiziralo v kulturno-umetniškem društvu »Ivan Re gent«.

Vaščane pa je čakala še ena pomembna naloga: povečati in preurediti stari sokolski dom. Otvoritev prenovljenega doma »Partizana« je leta 1953, povezana pa je bila s telovadno akademijo. Z novimi prostori so se odprle nove možnosti za delo društva. Vodilna panoga je bila še vedno orodna telovadba in to so bila leta, ko je telovadba zares polno

zaživela. Starejši člani se še radi spominjajo večerov v telovadnici, pa nastopov, zletov, sodelovanja na proslavah in telovadnih akademijah. Ob 35-letnici telesne kulture v vasi je društvo »Partizan« razvilo svoj prapor. Orodna telovadba je še kar nekaj časa obdržala primat, vendar je nastopil čas, ko so se začele uveljavljati tudi druge panoge.

Veliko zanimanje za smučarske skoke je sprožilo začetek izgradnje skakalnic, vendar skakalnica v Gorenji vasi ni bila dokončana. Povečalo se je tudi zanimanje za smučanje, organizirani so smučarski tečaji, začnejo se tekmovanja.

V drugi polovici šestdesetih let je iz različnih razlogov dejavnost društva nekoliko zamrla.

Za oživitev dela društva je poskrbel mladi kader, ki je leta 1968 prevzel vodstvo. Društvo se je med drugim tudi rešilo finančnih zadreg, predvsem pa so se začele uveljavljati nove športne panoge: košarka, namizni tenis, alpsko smučanje, nogomet, kolesarjenje. Oživele je delo s pionirji, pionirkami in mladinci. Ponovno je bila organizirana telovadna akademija.

Leta 1969 je bil organiziran prvi veleslalom na Blegošu in ta atraktivna prireditev postane tradicionalna. Začnejo se priprave na 50-letnico telesnovzgojnega dela. Priprave so temeljite, zato je jubilej primerno slovesno obeležen s prikazom celotnega dela društva, posebej pa velja omeniti izdajo spominskega biltena z orisom zgodovine telesne kulture v Gorenji vasi.

Leto 1971 pa je pomembno še iz drugega razloga. Dograjena je bila prepotrebna stavba osnovne šole s telovadnico. Nova telovadnica omogoči normalno šolsko telovadbo, ki je do tlej gostovala v domu »Partizana«. V šolsko telovadnico pa se je preselil tudi pretežni del društvene športne in rekreativne dejavnosti. Z novimi prostori je pogojena tudi ustanovitev šolskega športnega društva »Blegoš«, ki

* Govor na proslavi v Gorenji vasi 8. junija 1991.

prevzame skrb za delo z osnovnošolsko mladino. Spremenjene razmere so vplivale tudi na spremembo namembnosti posameznih delov doma »Partizana«. V domu dobijo prostore vrtec, banka, fotoklub, krajevna skupnost, mladinski klub. Dvorana je namenjena pretežno prireditvam in družabnemu življenju. Potrebna pa so obnovitvena dela (prekritje strehe, obnovitev dvorane), ki zahtevajo dokajšna finančna sredstva ter animacijo članstva.

Obdobje zadnjih 20 let pomeni zaton orodne telovadbe ter hkrati uveljavitev drugih panog, kar narekuje potrebo po novih športnih objektih. Zato sledi obdobje intenzivne izgradnje: igrišče ob šoli, smučišče v Logu, balinišče, igrišči za tenis. V načrtu je bilo tudi nogometno igrišče, vendar do realizacije ni prišlo.

V 70 letih, ki se jih danes spominjamo, so bila obdobja večje ali manjše aktivnosti, razcveta določenih panog ali njihovega zatona, gotovo pa je, da telesnokulturna in športna tradicija v kraju ni bila prekinjena.

Marsikaj bi lahko še povedali, zlasti o novejšem obdobju, vendar menim, da bo priložnost za to še kdaj kasneje. Uspešnost društva še vedno temelji na prostovoljnem delu članov, ki so pripravljeni žrtvovati svoj čas, znanje in organizacijske sposobnosti za ohranitev in razvoj telesne kulture in športa v Gorenji vasi in na območju krajevnne skupnosti.

Danes nismo izpostavljali imen, nismo navajali preteklih in sedanjih uspehov, naštevati športnikov in njihovih dosežkov, pa ne zato, ker jih ne bi poznali, ali ker bi želeli, naj ostanejo anonimni – preprosto smo se odločili, da pri tem pregledu ostanemo pri splošnih ugotovitvah.

Morda pa se bo našel kdo, ki bo pripravljen obdelati novejšo zgodovino društva »Partizan« ter tako ohraniti dragocene podatke o bogati telesnokulturni in športni dejavnosti, na katero smo člani društva ob letošnjem jubileju gotovo lahko ponosni.

Boris Klemenčič